

Regler om fellesordninger innen digitalisering, personvern og informasjonssikkerhet i Den norske kirke.

Sammendrag

Denne saken følger opp Kirkemøtets vedtak i sak KM 10/24 *Organisasjonsutvikling – strategi for fellesløsninger i Den norske kirke* og sak KR 65/24 om høring av forslag til *regler om fellesordninger innen digitalisering, personvern og informasjonssikkerhet*.

Forslaget innebærer at Kirkemøtet regelfester hovedtrekkene i dagens samstyringsmodell for digitalisering, tilslutningsavtalene til fellesordningen for personvern og informasjonssikkerhet, felles prinsipper for dataforvaltning og at Kirkerådet pålegges videre regelarbeid.

I denne sammenheng brukes begrepet fellesordninger om styringsmodell, prinsipper for dataforvaltning og fellesløsninger. Begrepet fellesløsninger brukes om felles digitale verktøy/systemer.

Kirkerådet har behandlet høringssvarene. Helhetsinntrykket er at høringsinstansene er positive. Høringsinstansene er svært positive til at kirken samler seg om digitale fellesløsninger. Det vektlegges at de bidrar til effektivisering, mindre dobbeltarbeid, bedre kommunikasjon og bedre personvern og informasjonssikkerhet. Ingen av spørsmålene i høringen har fått klar overvekt av negativ respons. På et par av forslagene er høringssvarene delt på midten. I disse forslagene trekker høringssvarene fra fellesrådene og de som uttaler seg på vegne av disse, i negativ retning. Det gjelder spørsmålet om å formalisere dagens samstyring som en forpliktende fellesordning (høringsforslaget § 1), samt spørsmålet om å gi digitaliseringsutvalget mandat til å definere hva som skal være obligatoriske fellesløsninger (høringsforslaget § 5 siste ledd).

Det uttrykkes bekymring rundt økonomi, konsekvenser i forhold til samarbeid med kommunen, soknenes medvirkning og usikkerhet rundt Kirkemøtets hjemmelsgrunnlag til å regelfeste noe som binder soknene. Flere høringsinstanser vektlegger også viktigheten av god opplæring og brukerstøtte.

Etter gjennomgang av høringssvarene og tilbakemeldinger på utkast til denne saken, har Kirkerådet lagt til en ny formålsparagraf og fjernet høringsforslaget § 5 siste ledd som omtalte digitaliseringsutvalgets mandat til å definere obligatoriske fellesløsninger.

Hensiktene med å legge inn en formålsparagraf er å vise tilbake til målsettingene som Kirkemøtet allerede har vedtatt og å understreke viktigheten av å komme videre i

dette arbeidet. Den norske kirke må være forberedt på endrede økonomiske rammebetingelser og være forberedt på det digitale trusselbildet som stadig blir mer avansert. For å kunne møte forventningene fra de som benytter kirkens tilbud og for å få til en effektiv samstyring, trenger kirken en formelt forankret og hensiktsmessig samstyringsmodell, kostnadseffektive løsninger, god opplæring, og at alle følger lik praksis for håndtering av data. Det vil være lokalkirken og kirkens medlemmer og tilhørende som vil ta ut de aller fleste gevinstene av de fellesløsningene kirken samler seg om. Kirkerådets administrasjon vil spille en viktig rolle for å understøtte digitaliseringsarbeidet. Avtalebaserte ordninger er ressurskrevende for alle involverte organer, og særlig for kirkens nasjonale organer. Dette vil redusere kapasiteten til utvikling av digitale fellesløsninger, noe som vil gjøre kirken mer sårbar og mindre i stand til å møte omstillingsbehov. Det er nødvendig at hele kirken tar et større ansvar sammen. En videreutvikling og regelfesting av dagens samstyringsmodell legger til rette for dette.

Det opprinnelige forslaget i § 5 siste ledd som omtalte digitaliseringsutvalgets mulighet for å definere obligatoriske fellesløsninger er fjernet. Flere høringsinstanser har vært urolige for at digitaliseringsutvalget sammen med Kirkerådet, «presser igjennom» fellesløsninger som fellesrådene ikke har økonomi til å dekke eller ikke ønsker å benytte. Kirkerådet anerkjenner signalene om at pålegg av løsninger vil kunne skape motkrefter og påvirke dagens gode samarbeid og samstyring i negativ retning. I nærmeste fremtid vil det allikevel være behov for å samordne praksis og fellesløsninger rundt arbeid knyttet til dåp, konfirmasjon, vigsel, begravelse og gudstjenester samt data knyttet til ansatte, rådsmedlemmer, andre kontakter og medlemmer. Her er det store muligheter for bedre selvbetjening, deling av data og høyere datasikkerhet. Mye av dette arbeidet kan støttes på forskrift om Den norske kirkes medlemsregister, men også her trengs bred forankring og bedre og utvidet regulering i forhold til dagens regelverk. De reglene denne saken inneholder, skal gi kirken de styringsverktøyene og -prinsippene som er nødvendige for å ta gode valg fremover og sikre at nye regler som etableres, understøtter fellesløsningene og god praksis. Dette omtales gjerne som digitaliseringsvennlig regelverk.

Forslag til vedtak

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å fastsette følgende regler om fellesordninger innen digitalisering, personvern og informasjonssikkerhet:

§ 1. Formål

Formålet med disse reglene er å

- a. legge til rette for at ressurser kan flyttes fra administrative oppgaver til Den norske kirkes kjerneoppgaver slik at kirken kan nå sine primære mål
- b. legge til rette for at Den norske kirke tar i bruk digitale fellesløsninger som gjør kirken tilgjengelig for medlemmer og tilhørende, og bidrar til å bygge en god og samlende kultur i hele kirken

- c. sikre bredt lokalt medeierskap til digitale fellesløsninger gjennom involvering
- d. sikre god datakvalitet, personvern, informasjonssikkerhet og universell utforming ved at alle enheter benytter felles praksis.

§ 2. Digitaliseringsutvalg

Digitaliseringsutvalget organiserer og samordner felles digitaliseringsarbeid i Den norske kirke. Utvalget består av ansatte ledere i lokale, regionale og nasjonale kirkelige organer. Også andre medlemmer kan oppnevnes. Sammensetningen skal sikre representativ deltakelse fra soknene. Kirkerådet gir nærmere regler om utvalgets sammensetning, oppnevning og oppgaver. De kirkelige fellesrådene og Hovedorganisasjonen KA skal involveres i utformingen av disse reglene.

§ 3. Sikkerhetsutvalg for personvern og informasjonssikkerhet

Den norske kirkes sikkerhetsutvalg for personvern og informasjonssikkerhet (sikkerhetsutvalget) gir felles retningslinjer og råd om personvern og informasjonssikkerhet til kirkelige organer, og fører kontroll med at lovkrav på disse områdene blir fulgt. Sikkerhetsutvalget består av ansatte i lokale, regionale og nasjonale kirkelige organer. Også andre medlemmer kan oppnevnes. Kirkerådet gir nærmere regler om utvalgets sammensetning, oppnevning og oppgaver.

Rettssubjektet Den norske kirke og soknene (ved de kirkelige fellesrådene og menighetsrådene med fellesrådsfunksjoner) finansierer i fellesskap stillinger (herunder personvernombud), tiltak og oppgaver i regi av sikkerhetsutvalget.

Digitaliseringsutvalget fastsetter den økonomiske rammen for arbeidet til sikkerhetsutvalget.

§ 4. Personvernombud

Den norske kirke har et felles personvernombud som ivaretar oppgaver etter personvernlovgivningen på vegne av alle kirkelige organer. Kirkerådet ansetter og har arbeidsgiveransvar for personvernombudet.

§ 5. Felles behandlingsansvar

Soknene og rettssubjektet Den norske kirke har felles behandlingsansvar, jf. personvernforordningen artikkel 26, i forbindelse med medlems- og publikumskontakt Den norske kirke har som trossamfunn. Kirkerådet gir nærmere regler om de behandlingsansvarliges respektive ansvar og roller.

§ 6. Dataforvaltning i Den norske kirke

Følgende prinsipper skal legges til grunn for forvaltning av data i soknene og rettssubjektet Den norske kirke:

- a. Data som samles inn skal være korrekte, fullstendige, tilgjengelige og aktuelle når medlemmer, rådsmedlemmer, frivillige, ansatte og andre brukergrupper trenger dem.

- b. Data og informasjon skal behandles i tråd med krav til personvern og informasjonssikkerhet.
- c. Data som kirken registrerer og forvalter, skal kunne gjenbrukes av alle enheter når det foreligger behandlingsgrunnlag for dette. Kirkelige organer utøver derfor eierskap og ansvar for data i fellesskap.
- d. Data skal primært lagres i fellesløsninger.

Kirkerådet gir nærmere regler om krav til hva som skal registreres, hvor data skal registreres, og når de skal registreres.

§ 7. Ikrafttredelse

Reglene trer i kraft fra 1. januar 2026.

Spørsmål til refleksjon

1. Hvilken effekt har det at vi gjør ting på samme måte, og deler data?
2. Hvordan påvirker statistikk og nøkkeltall av god kvalitet din mulighet til å ta informerte beslutninger?
3. Hvilke forhold mener du er viktig at ivaretas i denne saken, og det videre digitaliseringsarbeidet?